HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

17 iulie 2008 *

În cauza C-226/07,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Finanzgericht Düsseldorf (Germania), prin decizia din 27 aprilie 2007, primită de Curte la 7 mai 2007, în procedura

Flughafen Köln/Bonn GmbH

împotriva

Hauptzollamt Köln,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul A. Rosas, președinte de cameră, domnii J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, A. Ó Caoimh (raportor) și A. Arabadjiev, judecători,

* Limba de procedură: germana.

avocat general: domnul M. Poiares Maduro,
grefier: domnul B. Fülöp, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 10 aprilie 2008,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Flughafen Köln/Bonn GmbH, de D. Schiebold și A. Richter, Rechtsanwälte;

— pentru Hauptzollamt Köln, de domnul O. Meyer, Oberregierungsrat, și domnul K. Deutschmann, în calitate de agent;

— pentru guvernul italian, de domnul I. M. Braguglia, în calitate de agent, asistat de domnul G. Albenzio, avvocato dello Stato;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul W. Mölls, în calitate de agent,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO L 283, p. 51, Ediție specială, 09/vol. 2, p. 98).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Flughafen Köln/Bonn GmbH, pe de o parte, și Hauptzollamt Köln (autoritatea vamală din Köln), pe de altă parte, în legătură cu refuzul acesteia din urmă de a restitui impozitul plătit de cea dintâi, pentru anul 2004, pe motorina utilizată pentru producerea de electricitate.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

3 Primele șase considerente ale Directivei 2003/96 sunt redactate după cum urmează:

„(1) Domeniul de aplicare al Directivei 92/81/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind armonizarea structurilor accizelor la uleiurile minerale [(JO L 316, p. 12), astfel cum a fost modificată prin Directiva 94/74/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 (JO L 365, p. 46, Ediție specială, 09/vol. 1, p. 190)] și al Directivei 92/82/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind apropierea legislativă a ratelor accizelor la uleiurile minerale [(JO L 316, p. 19), astfel cum a fost modificată prin Directiva 94/74] se limitează la uleiurile minerale.

(2) Absența dispozițiilor comunitare care să impună o rată minimă a impozitării la electricitate și la alte produse energetice decât uleiurile minerale poate afecta buna funcționare a pieței interne.

(3) Buna funcționare a pieței interne și realizarea obiectivelor celorlalte politici comunitare necesită stabilirea la nivel comunitar a unor rate minime de impozitare la majoritatea produselor energetice, inclusiv electricitate, gaze naturale și cărbune.

(4) Diferențele apreciabile între ratele naționale de impozitare a energiei aplicate de statele membre ar putea afecta buna funcționare a pieței interne.

(5) Fixarea la nivel comunitar a unor rate minime de impozitare corespunzătoare poate permite reducerea diferențelor actuale între ratele naționale de impozitare.

(6) În conformitate cu articolul 6 din [T]ratat[ul] [CE], cerințele de protecție ecologică trebuie incluse în elaborarea și punerea în aplicare a altor politici comunitare."

4 Articolul 1 din Directiva 2003/96 prevede că statele membre impozitează produsele energetice și electricitatea în conformitate cu această directivă.

5 Articolul 2 alineatul (1) litera (b) din directivă coroborat cu alineatul (5) al aceluiași articol prevede că, în sensul acestei directive, termenii „produse energetice" vizează produsele „incluse în codurile NC 2701, 2702 și 2704-2715", astfel cum figurează în Regulamentul (CE) nr. 2031/2001 al Comisiei din 6 august 2001 de modificare a anexei I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun (JO L 279, p. 1), și anume, printre altele, motorina, clasificată la poziția 2710 din Nomenclatura combinată (denumită în continuare „NC").

6 Potrivit articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2003/96, „[r]atele de impozitare pe care statele membre le aplică produselor energetice și electricității enumerate în articolul 2 nu pot fi inferioare ratelor minime de impozitare prevăzute în prezenta directivă".

7 Articolele 7-10 din Directiva 2003/96 prevăd că, de la 1 ianuarie 2004, ratele minime de impozitare aplicabile carburanților și combustibililor pentru încălzire, precum și electricității se fixează în conformitate cu anexa I la aceeași directivă.

8 Potrivit articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96:

„(1) Pe lângă dispozițiile generale prevăzute în Directiva 92/12/CEE [a Consiliului din 25 februarie 1992 privind regimul general al produselor supuse accizelor și privind deținerea, circulația și monitorizarea acestor produse (JO L 76, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 1, p. 129), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2000/47/CE a Consiliului din 20 iulie 2000 (JO L 193, p. 73, Ediție specială, 02/vol. 12, p. 257)] privind utilizările scutite ale produselor impozabile și fără a aduce atingere altor dispoziții comunitare, statele membre scutesc următoarele produse de la impozitare, în condițiile pe care le stabilesc în scopul de a asigura aplicarea corectă și clară a acestor scutiri și de a preveni frauda, evaziunea sau abuzul:

(a) produse energetice și electricitate utilizate pentru a produce electricitate și electricitate utilizată pentru a menține capacitatea de a produce electricitate. Totuși, statele membre pot impozita aceste produse din motive de protecție a mediului, fără a trebui să respecte ratele minime de impozitare stabilite în prezenta directivă. În acest caz, impozitarea acestor produse nu se ia în considerare pentru respectarea nivelului minim de impozitare a electricității prevăzut în articolul 10.”

9 Articolul 21 alineatul (5) al treilea paragraf din Directiva 2003/96 prevede după cum urmează:

„O entitate care produce electricitate pentru uz propriu este considerată distribuitor. Fără a aduce atingere articolului 14 alineatul (1) litera (a), statele membre pot acorda scutiri micilor producători de electricitate, cu condiția impozitării produselor energetice pe care le utilizează pentru producerea acestei electricități.”

10 Articolul 28 alineatele (1)-(3) din Directiva 2003/96 prevede:

„(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 31 decembrie 2003 cel târziu. Ele informează imediat Comisia cu privire la aceasta.

(2) Ele aplică aceste dispoziții de la 1 ianuarie 2004, cu excepția dispozițiilor prevăzute în articolul 16 și articolul 18 alineatul (1), care pot fi aplicate de statele membre de la 1 ianuarie 2003.

(3) Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri."

11 Potrivit articolului 30 din directiva respectivă:

„Fără a aduce atingere articolului 28 alineatul (2), Directivele 92/81/CEE și 92/82/CEE se abrogă de la 31 decembrie 2003."

Reglementarea națională

12 Legea privind impozitul pe uleiurile minerale (Mineralölsteuergesetz) din 21 decembrie 1992 (BGBl. 1992 I, p. 2185, denumită în continuare „Legea privind impozitul pe

uleiurile minerale”), astfel cum era în vigoare în perioada faptelor din acțiunea principală, conținea, printre altele, următoarele prevederi:

„*Articolul 1 — Definiții*

(1) Uleiurile minerale sunt supuse pe teritoriul fiscal la plata impozitului pe uleiurile minerale […]

(2) În sensul prezentei legi, uleiurile minerale sunt:

[…]

4. mărfurile de la poziția 2710 din [NC]

Articolul 2 — Cota normală, definiții

(1) Impozitul se ridică

[…]

4. pentru 1000 de litri de motorină, de la subpoziția 2710 00 69 din [NC]

(a) având un conținut de sulf mai mare de 10 mg/kg, la 485,70 euro,

(b) având un conținut maxim de sulf de 10 mg/kg, la 470,40 euro […]”

13 Legea privind impozitul pe electricitate (Stromsteuergesetz) din 24 martie 1999 (BGBl. 1999 I, p. 378), astfel cum era în vigoare în perioada faptelor din acțiunea principală, prevedea la articolul 9 alineatul (1) punctul 3 că electricitatea produsă în instalații având o putere electrică nominală maximă de doi megawați era scutită de acest impozit cu condiția îndeplinirii anumitor condiții.

14 Legea privind impozitul pe energie (Energiesteuergesetz) din 15 iulie 2006 (BGBl. 2006 I, p. 1534, denumită în continuare „Legea privind impozitul pe energie”), care a intrat în vigoare la 1 august 2006, a abrogat începând cu această dată, făcând în mod expres trimitere la Directiva 2003/96, Legea privind impozitul pe uleiurile minerale. Printre altele, aceasta cuprindea următoarele prevederi:

„Articolul 1 — Teritoriul fiscal, produsele energetice

(1) Produsele energetice sunt supuse pe teritoriul fiscal la plata impozitului pe energie. […]

(2) În sensul prezentei legi, produsele energetice sunt:

[…]

2. mărfurile de la pozițiile […] 2704-2715 din [NC]

[…]

Articolul 2 — Cota impozitului

(1) Impozitul se ridică

[…]

4. pentru 1000 de litri de motorină, de la subpozițiile 2710 19 41-2710 19 49 din [NC]

(a) având un conținut de sulf mai mare de 10 mg/kg, la 485,70 euro,

(b) având un conținut maxim de sulf de 10 mg/kg, la 470,40 euro

[…]

(3) Prin derogare de la alineatele (1) și (2), impozitul se ridică

1. pentru 1000 de litri de motorină marcată în mod legal, de la subpozițiile 2710 19 41-2710 19 49 din [NC],

(a) având un conținut de sulf mai mare de 50 mg/kg,

până la 31 decembrie 2008, la 61,35 euro,

începând cu 1 ianuarie 2009, la 76,35 euro,

b) având un conținut maxim de sulf de 50 mg/kg, la 61,35 euro,

[…]

atunci când sunt utilizate drept combustibil pentru încălzire sau pentru funcționarea turbinelor pe gaz și a motoarelor cu combustie în instalațiile care beneficiază de un regim preferențial în sensul articolelor 3 și 3a sau atunci când sunt livrate în aceste scopuri […]

Articolul 3 — Instalațiile care beneficiază de un regim preferențial

(1) Instalațiile care beneficiază de un regim preferențial sunt instalații fixe

1. a căror energie mecanică servește exclusiv pentru producerea de electricitate

[…]

Articolul 53 — Scutirea fiscală pentru producerea de electricitate și pentru producerea combinată de electricitate și de căldură

(1) La cerere, se acordă scutire fiscală, sub rezerva dispozițiilor alineatului (2), pentru produsele energetice pentru care se atestă […] că au fost impozitate și că au fost utilizate

1. pentru producerea de electricitate în instalații fixe

[…]

Dacă, în cazul prevăzut la punctul 1 al primei teze, energia mecanică produsă în instalație servește și pentru alte scopuri decât pentru producerea de electricitate, scutirea fiscală nu se acordă decât pentru proporția de produse energetice utilizată pentru producerea de electricitate.

(2) Alineatul (1) prima teză punctul 1 nu se aplică instalațiilor care au o putere electrică nominală mai mare de doi megawați.

(3) Scutirea se acordă utilizatorului produselor energetice.”

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

15 Reclamanta din acțiunea principală exploatează aeroportul Köln-Bonn (Germania). Pentru alimentarea avioanelor cu electricitate la bord, aceasta folosește grupuri electrogene la sol. Pentru a produce această electricitate, reclamanta a utilizat, în cursul anului civil 2004, 585 642 l de motorină impozitată.

16 La 30 decembrie 2005, reclamanta a solicitat Hauptzollamt Köln restituirea acestui impozit, întemeindu-se pe articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96.

17 La 18 ianuarie 2006, această cerere a fost respinsă, pe de o parte, pentru motivul că Legea privind impozitul pe uleiurile minerale nu prevede restituirea impozitului în cazul utilizării de motorină impozitată pentru producerea de electricitate, iar pe de altă parte, pentru motivul că articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96 nu are efect direct.

18 După ce a dus până la capăt, fără succes, procedura administrativă, reclamanta din acțiunea principală a formulat o acțiune la Finanzgericht Düsseldorf.

19 În decizia de trimitere, această instanță arată că, în Hotărârea din 10 iunie 1999, Braathens (C-346/97, Rec., p. I-3419, punctele 29-31), Curtea a admis efectul direct al articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Directiva 92/81. Or, formularea alineatului introductiv al articolului 8 alineatul (1) ar corespunde aceleia a alineatului introductiv al articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2003/96. În plus, articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Directiva 92/81 prevedea, asemănător articolului 14 alineatul (1) litera (a) prima teză din Directiva 2003/96, o obligație de scutire clară și precisă.

20 Cu toate acestea, Finanzgericht Düsseldorf își pune problema dacă este pus în discuție caracterul necondiționat și precis al articolului 14 alineatul (1) litera (a) de faptul că, potrivit celei de a doua teze a acestei dispoziții, statele membre pot impozita produsele energetice „din motive de protecție a mediului". În această privință, Finanzgericht Düsseldorf constată că, deși aceste motive, care nu sunt clar definite prin Directiva 2003/96, par să confere legiuitorului național o putere de apreciere în privința alegerii produselor energetice pe care va decide sau nu va decide să le impoziteze, este oricum posibil să se constate dacă același legiuitor a făcut sau nu a făcut uz de competența care i-a fost astfel conferită prin articolul 14 alineatul (1) litera (a). Or, în legile care au modificat ulterior Legea privind impozitul pe uleiurile minerale sau în lucrările pregătitoare ale acestora, nimic nu ar arăta că legiuitorul național ar fi vrut să mențină, din motive de protecție a mediului, impozitarea motorinei utilizate pentru producerea de electricitate. Prin urmare, legiuitorul național ar fi rămas pur și simplu inactiv în această privință și nu ar fi transpus în termenele stabilite dispozițiile articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96. Această transpunere nu s-ar fi realizat decât cu ocazia adoptării Legii privind impozitul pe energie, intrată în vigoare la 1 august 2006.

21 În aceste condiții, Finanzgericht Düsseldorf a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 14 alineatul (1) litera (a) din [Directiva 2003/96] trebuie interpretat în sensul că o întreprindere care a utilizat motorină impozitată, clasificată la poziția 2710 din [NC], pentru a produce electricitate și care a solicitat restituirea impozitului poate invoca direct această dispoziție?"

Cu privire la întrebarea preliminară

22 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96, în măsura în care se referă la scutirea produselor energetice utilizate pentru producerea de electricitate de la impozitarea prevăzută prin această directivă, are efect direct, astfel încât să poată fi invocat de un particular în fața instanțelor naționale în cadrul unui litigiu precum cel din acțiunea principală împotriva autorităților vamale naționale în scopul de a nu se aplica o reglementare națională care ar fi incompatibilă cu această dispoziție.

23 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în toate situațiile în care dispozițiile unei directive apar, din punctul de vedere al conținutului lor, necondiționate și suficient de precise, particularii sunt îndreptățiți să le invoce în fața instanțelor naționale împotriva statului fie atunci când acesta nu a transpus directiva în dreptul național în termenele stabilite, fie atunci când a efectuat o transpunere incorectă (a se vedea în special Hotărârea din 19 noiembrie 1991, Francovich și alții, C-6/90 și C-9/90, Rec., p. I-5357, punctul 11, Hotărârea din 11 iulie 2002, Marks & Spencer, C-62/00, Rec., p. I-6325, punctul 25, precum și Hotărârea din 5 octombrie 2004, Pfeiffer și alții, C-397/01-C-403/01, Rec., p. I-8835, punctul 103).

24 Este cert că, în perioada faptelor din acțiunea principală, cu alte cuvinte după expirarea termenului de transpunere a Directivei 2003/96 stabilit prin articolul 28 alineatul (1) din aceasta, respectiv 31 decembrie 2003, Republica Federală Germania nu adoptase măsurile naționale specifice pentru transpunerea acestei directive în dreptul german. Astfel de măsuri de transpunere nu au fost adoptate decât ulterior, prin Legea privind impozitul pe energie, intrată în vigoare la 1 august 2006.

25 Este de asemenea cert că, în perioada faptelor din acțiunea principală, Republica Federală Germania nu materializase posibilitatea prevăzută la articolul 14 alineatul (1) litera (a) a doua teză din Directiva 2003/96, care îi permitea să introducă, prin derogare de la regimul de scutire instituit de prima teză a acestei dispoziții, un regim de impozitare „din motive de protecție a mediului" în ceea ce privește produsele energetice precum motorina, utilizate pentru producerea de electricitate. Într-adevăr, nu

se contestă faptul că regimul de impozitare în vigoare în acest stat membru în acea perioadă nu era justificat de astfel de motive, ci se limita la transpunerea în dreptul național a regimului de impozitare a uleiurilor minerale prevăzut anterior prin Directivele 92/81 și 92/82.

26 Cu toate acestea, în ședință, guvernul italian a subliniat că termenul de transpunere indicat la articolul 28 alineatul (1) din Directiva 2003/96 nu se aplica dispozițiilor care, asemănător articolului 14 alineatul (1) litera (a) a doua teză din respectiva directivă, acordă o posibilitate de alegere statelor membre.

27 Această argumentare nu poate fi totuși reținută. Într-adevăr, articolul 28 alineatul (1) din Directiva 2003/96 prevede, conform unei redactări lipsite de orice ambiguitate, că statele membre adoptă măsurile naționale necesare aducerii la îndeplinire a respectivei directive până la 31 decembrie 2003 cel târziu, fără a efectua vreo distincție în funcție de dispozițiile acesteia. În plus și în orice caz, este cert că Legea privind impozitul pe energie, intrată în vigoare la 1 august 2006 în vederea transpunerii în dreptul german a dispozițiilor Directivei 2003/96, nu a materializat posibilitatea prevăzută la articolul 14 alineatul (1) litera (a) a doua teză din directivă, astfel încât problema duratei termenului stabilit statelor membre pentru transpunerea acestei din urmă dispoziții nu ar avea niciun efect asupra răspunsurilor care trebuie date instanței de trimitere.

28 În aceste împrejurări, trebuie să se examineze dacă, astfel cum subliniază reclamanta din acțiunea principală și Comisia, articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96 are, din punctul de vedere al conținutului său, pe de o parte, un caracter suficient de precis și, pe de altă parte, un caracter necondiționat, astfel încât să poată fi invocat direct de un particular împotriva autorităților statului membru în cauză, în ceea ce privește perioada în cursul căreia acesta din urmă, după expirarea termenului stabilit prin articolul 28 alineatul (1) din directiva respectivă, nu a transpus această directivă în dreptul său național.

29 În ceea ce privește prima condiție, trebuie să se constate că articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96, în măsura în care impune statelor membre obligația

de a nu supune la plata impozitului prevăzut de această directivă produsele energetice utilizate pentru producerea de electricitate, este suficient de precis, din moment ce determină cu claritate produsele cărora li se aplică scutirea (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 19 ianuarie 1982, Becker, 8/81, Rec., p. 53, punctul 27, și Hotărârea Braathens, citată anterior, punctul 31).

30 În ceea ce privește a doua condiție, din jurisprudență rezultă că împrejurarea că o dispoziție a unei directive oferă o posibilitate de alegere statelor membre nu exclude în mod necesar posibilitatea determinării cu o precizie suficientă, exclusiv pe baza dispozițiilor directivei, a conținutului drepturilor conferite astfel particularilor (a se vedea în acest sens Hotărârea Francovich și alții, citată anterior, punctul 17, și Hotărârea din 4 decembrie 1997, Kampelmann și alții, C-253/96-C-258/96, Rec., p. I-6907, punctul 39).

31 Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, caracterul necondiționat al unei obligații de scutire nu ar fi în niciun fel pus în discuție de marja de apreciere rezervată statelor membre printr-o formulă introductivă precum cea care figurează la articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2003/96, potrivit căreia scutirile de impozit sunt acordate de statele membre respective „în condițiile pe care le stabilesc în scopul de a asigura aplicarea corectă și clară a acestor scutiri și de a preveni frauda, evaziunea sau abuzul". Într-adevăr, un stat membru nu poate opune unui contribuabil, care poate să demonstreze că situația sa fiscală intră efectiv în una dintre categoriile de scutire de impozit enunțate de o directivă, faptul că acest stat nu a adoptat dispozițiile destinate tocmai pentru a facilita aplicarea acelei scutiri (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Becker, citată anterior, punctul 33, Hotărârea Braathens, citată anterior, punctul 31, Hotărârea din 10 septembrie 2002, Kügler, C-141/00, Rec., p. I-6833, punctul 52, Hotărârea din 6 noiembrie 2003, Dornier, C-45/01, Rec., p. I-12911, punctul 79, precum și Hotărârea din 17 februarie 2005, Linneweber și Akritidis, C-453/02 și C-462/02, Rec., p. I-1131, punctul 34).

32 Contrar susținerilor pârâtei din acțiunea principală și ale guvernului italian, această concluzie nu este infirmată de posibilitatea statelor membre, prevăzută la articolul 14 alineatul (1) litera (a) a doua teză din Directiva 2003/96, de a impozita produsele în cauză din motive de protecție a mediului. Într-adevăr, această limitare a regulii scutirii de impozit nu are decât un caracter eventual, iar un stat membru care nu a utilizat această posibilitate nu poate invoca propria omisiune pentru a refuza unui contribuabil beneficiul unei scutiri pe care acesta o poate pretinde în mod legitim

în temeiul Directivei 2003/96 (a se vedea, prin analogie, Hotărârile citate anterior Kügler, punctele 59 și 60, și Linneweber și Akritidis, punctul 35).

33 Rezultă că obligația prevăzută la articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96 de a scuti de la impozitarea prevăzută prin respectiva directivă produsele energetice destinate producerii de electricitate este suficient de precisă și de necondiționată pentru a conferi particularilor dreptul de a o invoca în fața instanțelor naționale împotriva unei reglementări naționale incompatibile cu aceasta.

34 Potrivit unei jurisprudențe constante, dreptul de a obține restituirea impozitelor percepute într-un stat membru cu încălcarea normelor de drept comunitar este urmarea și completarea drepturilor conferite justițiabililor de dispozițiile comunitare, astfel cum au fost acestea interpretate de către Curte (a se vedea printre altele Hotărârea din 9 februarie 1999, Dilexport, C-343/96, Rec., p. I-579, punctul 23, Hotărârea din 8 martie 2001, Metallgesellschaft și alții, C-397/98 și C-410/98, Rec., p. I-1727, punctul 84, precum și Hotărârea Marks & Spencer, citată anterior, punctul 30).

35 Trebuie subliniat în plus că, în ședință, părțile din acțiunea principală au explicat, drept răspuns la o solicitare a Curții cu privire la acest subiect, că electricitatea produsă de reclamanta din acțiunea principală intra, în perioada faptelor în litigiu, în domeniul de aplicare al articolului 9 alineatul (1) punctul 3 din Legea privind impozitul pe electricitate din 24 martie 1999, astfel cum se afla în vigoare în acea perioadă, care prevedea, în esență, scutirea de impozit a electricității produse de entități ale căror instalații nu depășeau un anumit prag de putere electrică nominală.

36 Având în vedere aceste indicații, Comisia și pârâta din acțiunea principală au susținut, prin urmare, în cadrul aceleiași ședințe, că nu ar fi conform Directivei 2003/96 ca produsele energetice utilizate de reclamanta din acțiunea principală pentru producerea de electricitate să fie scutite de impozit întrucât electricitatea produsă a fost și ea scutită. Într-adevăr, dacă, în temeiul articolului 21 alineatul (5) al treilea paragraf din Directiva 2003/96, statele membre pot, fără a aduce atingere articolului 14 alineatul (1) litera (a) din această directivă, să acorde scutiri micilor producători de electricitate, aceasta se poate realiza numai cu condiția expresă a impozitării produselor energetice utilizate în acest scop. Reclamanta din acțiunea principală a susținut totuși în această privință că legislația care a transpus directiva respectivă în anul 2006

a introdus tocmai o cotă specifică de impozitare care este sensibil inferioară cotei generale aflate în vigoare în perioada faptelor din acțiunea principală.

37 În această privință, trebuie constatat că, prin întrebarea adresată, instanța de trimitere s-a limitat să solicite Curții interpretarea articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96 și că elementele de fapt și de drept menționate, care au fost invocate și au fost discutate pentru prima dată în ședința desfășurată în fața Curții, nu figurează nici în decizia de trimitere, nici în observațiile scrise depuse de persoanele interesate, părțile principale confirmând, de altfel, într-un răspuns dat la o întrebare adresată de Curte cu privire la acest subiect, că acest aspect al litigiului nu a fost abordat niciodată în dezbaterile din acțiunea principală.

38 În aceste condiții, în absența unor informații mai precise și mai detaliate cu privire la această chestiune, Curtea apreciază că nu rezultă cu suficientă claritate din dosarul care i-a fost transmis că aceste diferite elemente sunt susceptibile să prezinte un caracter pertinent pentru soluționarea litigiului principal și, prin urmare, să fie utile instanței de trimitere care, asumându-și responsabilitatea hotărârii judecătorești pe care urmează să o pronunțe, este cel mai bine plasată pentru aprecierea pertinenței întrebărilor pe care le adresează Curții, având în vedere particularitățile cauzei cu care este sesizată.

39 În consecință, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96, în măsura în care se referă la scutirea produselor energetice utilizate pentru producerea de electricitate de la impozitarea prevăzută prin această directivă, are efect direct în sensul că poate fi invocat de un particular în fața instanțelor naționale – în ceea ce privește o perioadă în cursul căreia statul membru în cauză nu a transpus în termenul stabilit această directivă în dreptul său național – în cadrul unui litigiu precum acela din acțiunea principală împotriva autorităților vamale ale acestui stat, în scopul de a nu se aplica o reglementare națională care ar fi incompatibilă cu această dispoziție și, prin urmare, de a obține restituirea unui impozit contrar acesteia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

40 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității, în măsura în care se referă la scutirea produselor energetice utilizate pentru producerea de electricitate de la impozitarea prevăzută de această directivă, are efect direct în sensul că poate fi invocat de un particular în fața instanțelor naționale – în ceea ce privește o perioadă în cursul căreia statul membru în cauză nu a transpus în termenul stabilit această directivă în dreptul său național – în cadrul unui litigiu precum acela din acțiunea principală împotriva autorităților vamale ale acestui stat, în scopul de a nu se aplica o reglementare națională care ar fi incompatibilă cu această dispoziție și, prin urmare, de a obține restituirea unui impozit contrar acesteia.

Semnături